

EC/OECD-INFE pénzügyi kompetenciakeret felnőttek számára

Jelmagyarázat

<p>Kék színű szöveg: Javaslatok a digitális pénzügyekre és a digitális pénzügyi tájékoztatásra, oktatásra és tanácsadásra hivatkozó kompetenciákra</p>
<p>Zöld színű szöveg: Javaslatok a fenntartható pénzügyekre hivatkozó kompetenciákra</p>
<p><i>Dőlt</i> betűvel szedett szöveg: A glosszáriumban meghatározott fogalmak</p>

1. Pénz és tranzakciók

Témakör	Tudatosság, ismeret és megértés	Készségek és magatartás	Magabiztosság, motiváció és attitűdök
1.1. Pénz és pénznemek	<p>A pénz formái és felhasználása</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tudatában van annak, hogy a pénz különböző formákat ölthet 2. Érti a törvényes fizetőeszköz jelentését 	<ol style="list-style-type: none"> 3. Biztonságosan tudja használni és tárolni a pénzt minden formában 4. Figyelembe veszi a pénz különböző formáinak viszonylagos előnyeit és hátrányait azok kiválasztásakor 	<ol style="list-style-type: none"> 5. Motivált a pénz különböző formáinak megismerésére 6. Magabiztosan használja a pénz különböző formáit
	<p>Bankjegyek és érmék</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Tudja, hogyan lehet azonosítani a valódi bankjegyeket és érméket 8. Tisztában van azzal, hogy a pénznemek vagy bizonyos bankjegyek és érmék idővel elévülhetnek hivatalos pénzként/fizetési eszközként 	<ol style="list-style-type: none"> 9. Megfelelő lépéseket tesz, ha bankjegyeket vagy érméket hamisnak vél 10. Az elavult bankjegyeket és érméket beváltja újakra az ilyen beváltásra megállapított határidőn belül 	<ol style="list-style-type: none"> 11. Kifejlesztette a megfelelő hozzáállást arra az esetre, ha hamis pénzzel találkozik

	<p>Külföldi pénznem</p> <p>Tisztában van a következőkkel:</p> <p>12. Hogyan kell alkalmazni az árfolyamokat a pénznemek átváltására</p> <p>13. A tranzakciós díjak, jutalékok és átváltási árfolyamok időben és szolgáltatónként változnak</p> <p>14. Megérti a változó árfolyamok hatását a pénzáttulásokra, a külföldi utazásokra vagy a külföldi vásárlásokra</p> <p>15. Tisztában van a devizaátváltó eszközök létezésével</p>	<p>16. Át tudja váltani a különböző pénznemekben feltüntetett árakat</p> <p>17. Figyelembe veszi a díjakat és az átváltási árfolyamot, amikor eldönti, hogyan utaljon vagy váltson pénzt</p>	<p>18. Magabiztosan kezeli a tranzakciókat a különböző pénznemekben</p> <p>19. Összehasonlítja a különböző szolgáltatók árfolyamait a legjobb árfolyam keresésekor</p>
<p>1.2. Jövedelem</p>	<p>Jövedelmi források</p> <p>20. Ismeri a keresőtevékenységből származó jövedelem és a tőkejövedelem forrásait, beleértve a rendelkezésre álló állami juttatásokat és az azok igénybevételére vonatkozó követelményeket</p> <p>21. Megérti, hogy az egyén nettó jövedelme miért ingadozhat</p> <p>22. Azonosítani tudja a jövedelem növelésének törvényes módjait</p>	<p>24. Minden bevételi forrást bejelent az adóhatóságoknak</p>	<p>25. Magabiztosan beszél a jövedelemről másokkal, ha szükséges</p>

	23. Megérti, hogy az eszközök vagy befektetések hogyan biztosíthatnak bevételi forrást		
	<p>Fizetési jegyzékek és jövedelemkimutatások</p> <p>Megérti:</p> <p>26. A fizetési jegyzékben és a jövedelemkimutatásban szereplő adatokat</p> <p>27. Az adott személy jövedelmére vonatkozó releváns információkhoz való hozzáférés, illetve az ilyen információk tárolásának és nyomon követésének módját</p> <p>28. A bruttó és a nettó jövedelem közötti különbséget</p> <p>29. Megérti, hogy a fizetésből történő automatikus levonások elkülöníthetők a tőkeépítésre/jogok biztosítására vagy a költségek kifizetésére</p>	<p>Ellenőrzi:</p> <p>30. A fizetési jegyzékeket és a jövedelemkimutatásokat és azokat jövőbeli hivatkozás céljából iktatja</p> <p>31. Összeveti a tényleges jövedelmet a várható jövedelemmel, és törekszik annak elemzésére, miért térhetnek el egymástól</p> <p>32. A döntések meghozatalakor adott esetben a bruttó vagy nettó jövedelmet veszi alapul</p> <p>33. Figyelembe veszi a teljes bércsomagot, beleértve adott esetben a megtakarításokhoz vagy biztosításokhoz való hozzájárulásokat is, amikor összehasonlítja a jelenlegi jövedelmet az alternatívákkal</p>	
	<p>Jövedelmi igények</p> <p>34. Megérti, hogy a kiadások ideális esetben nem haladhatják meg a bevételt</p>	<p>36. Felméri a jelenlegi jövedelmi igényeket, és arra törekszik, hogy megfelelő jövedelemhez jusson e szükségletek fedezéséhez</p>	

	<p>35. Tudatában van annak, hogy nyugdíjba vonuláskor fontos, hogy elegendő jövedelem álljon rendelkezésre</p>	<p>37. Reálisan értékeli a várható jövedelmet</p> <p>38. Félreteszi a jövedelem egy részét a nyugdíjas évekre</p>	<p>39. Motivált arra, hogy megtalálja annak módját, hogy elegendő jövedelmet szerezzen a jelenlegi és jövőbeli életszínvonal megőrzése érdekében</p>
	<p>A karrierutak hatása a jövedelemre</p> <p>40. Tisztában van azzal, hogy a különböző munkahelyek és karrierutak – beleértve a vállalkozói tevékenységet is – idővel különböző jövedelemszintekkel járnak</p>	<p>41. Adott esetben gyakorlati lépéseket tesz egy bizonyos karrier vagy üzleti ötlet megvalósítása érdekében</p>	<p>42. Magabiztos a választott karrier vagy egy üzleti ötlet megvalósítása tekintetében, és megfontolja a munkahelyváltást, ha szükséges</p>
<p>1.3. Árak, vásárlások és kifizetések</p>	<p>Árak</p> <p>Tisztában van a következőkkel:</p> <p>43. Adott esetben hogyan kell kiszámítani és értelmezni az egységárakat a vásárlások során</p> <p>44. Ugyanazon áruk vagy szolgáltatások ára különböző tényezőktől függően eltérő lehet, mint például az eladó, a vásárlás helye vagy időpontja</p> <p>45. A pénz vásárlóereje idővel változhat az infláció miatt</p>	<p>50. Kiszámítja vagy megbecsüli az áru vagy szolgáltatás végső árát</p> <p>51. Keresi a módját, hogy kezelje az inflációnak a pénzére gyakorolt hatását</p> <p>52. Törekszik az áruk és szolgáltatások tisztességes áron történő megvásárlására</p>	<p>53. Magabiztosan tárgyal a tisztességes árról</p>

	<p>46. Az ár nem az egyetlen releváns kritérium egy adott termék megvásárlásához, és a minőség, illetve a szerződési feltételek is fontosak</p> <p>47. Az áru vagy szolgáltatás tényleges költsége olyan tényezőktől függhet, mint az adók, az átváltási árfolyamok, a szállítási költségek és a vámok (az EU-n kívülről történő rendelés esetében)</p> <p>48. Hogyan számítsuk ki a végső fogyasztói árat, ha ez nincs feltüntetve a termék árcímkéjén</p> <p>49. Tisztában van azzal, hogy a termékek online vásárlásakor az azonos áruk vagy szolgáltatások ára eltérhet többek között a megtekintett weboldal vagy a böngészési előzmények, az alkalmazott szállítási feltételek vagy a vásárlás helyétől függően</p>		
	<p>Ár-összehasonlítás</p> <p>54. Megérti, hogy az online elérhető költség-összehasonlító eszközök segítségével szerzett információk hiányosak, pontatlanok vagy részlegesek lehetnek</p>	<p>55. Összehasonlítja a különböző csatornákon keresztül értékesített hasonló áruk árait (ideértve a hagyományos és az online szolgáltatókat is)</p> <p>56. Képes a megbízható online összehasonlító eszközök használatára – amennyiben rendelkezésre állnak –, amelyek összehasonlítják az áruk és szolgáltatások árát, minőségét és szerződéses feltételeit</p>	<p>57. Magabiztosan hoz döntéseket a <i>pártatlan</i> szolgáltatók által kifejlesztett megbízható (online) ár-összehasonlító eszközökből származó információk felhasználásával.</p>

	<p>Vásárlások</p> <p>58. Megérti, hogy egy bizonyos áru vagy szolgáltatás megvásárlására fordított pénz már nem áll rendelkezésre valami másra [az alternatív költség fogalma]</p> <p>59. Megérti, hogy a múltban felmerült visszafordíthatatlan költségek nem befolyásolhatják az aktuális vásárlási döntéseket [a meg nem térülő költség fogalmának alkalmazása]</p> <p>60. Tisztában van azzal, hogy lehetnek helyettesítő termékek, amelyek bizonyos esetekben használt vagy felújított termékek, valamint olyan szolgáltatások, amelyek az eredetileg meghatározottnál olcsóbbak</p> <p>61. Tisztában van azzal, hogy lehetnek kiegészítő termékek és szolgáltatások, amelyek szükségesek bizonyos termékek vagy szolgáltatások használatához</p> <p>62. Ismeri az alkalmazandó fogyasztói jogokat a vásárlások során, különösen az internetes vásárlások esetében (pl. visszaküldési politika, információk közzététele)</p>	<p>64. Figyelembe veszi a potenciális vásárlás teljes értékét vagy hasznosságát, valamint annak árát</p> <p>65. Adott esetben és a törvényben előírtak szerint az online vagy más típusú távértékesítés útján vásárolt termékeket a törvény által a teljes árú visszatérítésre meghatározott határidőn belül visszaküldi</p> <p>66. Stratégiákat dolgoz ki a túlköltekezés, az impulzív vásárlás, illetve a reklámok és a társadalmi nyomás egyéb nem szándékolt következményeinek elkerülésére vagy minimalizálására</p> <p>67. Lépéseket tesz a megfontolt vásárlás érdekében</p> <p>68. Figyelembe veszi az új vásárlások fenntartható alternatíváit, például az újrafelhasználást és az újrafeldolgozást</p>	<p>Magabiztosan</p> <p>69. Érvényesíti az online vagy más típusú távértékesítés útján vásárolt termékeknek a teljes árú visszatérítésre a törvény által meghatározott határidőn belüli visszaküldésére vonatkozó jogot adott esetben és törvényben előírtak szerint</p> <p>70. Mond nemet egy nem megfelelő vagy nem kívánt értékesítési ajánlatra, beleértve az online ajánlatokat (azaz felugró ablakokat, online hirdetéseket)</p> <p>71. Ellenáll a nem tervezett vásárlások nyomásának</p>
--	--	--	---

	<p>Felismeri:</p> <p>63. Hogy a hirdetések, a különleges ajánlatok és a média erőteljes hatást gyakorolhat arra, hogy az egyes vásárlásokat az egyén milyen mértékben ítéli szükségesnek</p>		
	<p>Fizetési módok és pénzáttalás</p> <p>72. Megérti a különböző fizetési módok közötti különbséget, és tudja, hogyan kell azokat biztonságosan használni (pl. betéti vagy hitelkártya, online áttalás, banki áttalás lakossági számlára, mobil/digitális pénztárca, azonnali fizetés)</p> <p>73. Tudja, hogyan kell értékelni a különböző fizetési módok potenciális kockázatait és előnyeit</p> <p>74. Tudatában van annak, hogy bizonyos fizetési módok a hitelfelvétel formái, és megérti, hogy ez hogyan befolyásolja a teljes fizetett árat, és hogy a különböző típusú ügyletek eltérő hatással vannak a pénzforgalomra</p> <p>75. Ismeri a pénzmosás elleni alapvető szabályokat a készpénz használata és a kifizetések tekintetében, és megfelel azoknak</p>	<p>80. Megfelelő módszereket és technológiákat alkalmaz a kifizetések teljesítésére, figyelembe véve a választott módszer összköltségét, kockázatát és személyes kényelmét</p> <p>81. Képes a digitális biztonsági intézkedéseket követve különböző fizetési eszközökkel történő online fizetések végrehajtására</p> <p>82. Lépéseket tesz az <i>alapszintű fizetési számla</i> használatára, ha jogosult rá</p> <p>83. Lépéseket tesz az egyéni szükségleteknek és igényeknek megfelelő fizetési számla használatára</p>	<p>84. Motivált arra, hogy megismerje a különböző fizetési és áttalási módokat</p> <p>85. Magabiztosan használja a különböző fizetési és áttalási módokat, és magabiztosan választja ki a pénzáttalás legjobb módjait, figyelembe véve a költségeket és a kockázatokat</p> <p>86. Magabiztos az <i>alapszintű fizetési számla</i> nyitásának kérelmezését illetően, ha jogosult rá</p>

	<p>Tisztában van a következőkkel:</p> <p>76. Az EU-ban biztosított <i>az alapszintű fizetési számlához</i> való jog, függetlenül az adott személy lakóhelyétől vagy pénzügyi helyzetétől</p> <p>77. Az uniós szabályok lehetővé teszik a fogyasztók számára, hogy az EU bármely pontján bankszámlát nyissanak és váltsanak</p> <p>78. A hagyományos és online hitelintézetek <i>alapszintű fizetési számlát</i> kínálhatnak</p> <p>79. Létezik a számlájukat az egyik bankból egy másikba átvinni szándékozó fogyasztókra vonatkozó gyors eljárás</p>		
	<p>A kifizetések és vásárlások ellenőrzése és nyomon követése</p> <p>87. Megérti, hogy a kifizetések és vásárlások során hibákat lehet elkövetni, és tudja, hogyan kell azokat a számlákon és nyugtákon észrevenni</p> <p>88. Tisztában van azzal, hogy egyes nyugtákat meg kell őrizni a vásárlás bizonyítékeként</p>	<p>89. Adott esetben ellenőrzi a kifizetési adatokat, a nyugtákat, a visszajárót, és a számlákat</p> <p>90. Nyugtát kér abban az esetben, ha a vásárláskor nem kap, és megtartja a fontos vásárlásokkal kapcsolatos nyugtákat és egyéb lényeges dokumentumokat</p>	<p>92. Magabiztos abban, hogy kétszer kell ellenőriznie, ha úgy tűnik, hogy hibát követtek el a kifizetéssel vagy vásárlással kapcsolatban, és intézkedik, ha ez bebizonyosodik</p>

		91. Nyomon követi az összes kifizetett vagy elköltött összeget	
	A vásárlások következményei 93. Tudatában van annak, hogy egyes vásárlások folyamatos költségekkel, például karbantartási vagy tárolási költségekkel járhatnak 94. Tisztában van azzal, hogy az előfizetések mikor járnak le, és hogy automatikusan megújulnak-e	95. Figyelembe veszi az előfizetések és a többszöri fizetést igénylő egyéb vásárlások hosszú távú következményeit 96. Megalapozott döntést hoz a kifizetések időbeli elosztására vonatkozó lehetőségek általános hatásáról 97. A folyamatos kifizetéseket a megállapodás szerint teljesíti 98. Megalapozott döntést hoz arról, hogy a nagy összegű vásárlásokat azonnal vagy a jövőben hajtsa-e végre	99. Magabiztosan alkalmazza az olyan tényezőkre vonatkozó ismereteket, mint az infláció és az árfolyamok, amikor döntést hoz arról, hogy késleltet-e egy adott vásárlást
	Az árak és vásárlások fenntarthatósági szempontjai 100. Tudatában van annak, hogy a vásárolt áruk vagy szolgáltatások eltérő környezeti és társadalmi hatásokkal járhatnak	101. Figyelembe veszi az áru vagy szolgáltatás megvásárlására vonatkozó döntésben az egyén környezeti, szociális és irányítási preferenciáit	102. Motivált arra, hogy adott esetben többet tudjon meg a termék vagy szolgáltatás eredetéről, előállítási feltételeiről, környezeti és társadalmi hatásairól, valamint az azt kínáló vállalat irányítási teljesítményéről

			103. Adott esetben motivált arra, hogy megkérdőjelezze az eladó által közzétett, a környezeti és társadalmi hatásokra és az irányítási teljesítményre vonatkozó információkat
1.4. Pénzügyi nyilvántartások és szerződések	<p>Szerződések megértése és aláírása</p> <p>104. Megérti a szerződés aláírásának vagy a szerződési feltételek elfogadásának jogi következményeit az eszközök, termékek vagy szolgáltatások vásárlásakor</p> <p>105. Megérti, hogy az <i>elektronikus aláírás</i> ugyanolyan jogi kötőerővel bírhat, mint a személyes aláírás</p>	<p>106. Amennyiben számára kényelmes, papíron vagy adott esetben elektronikus formában írja alá a szerződéseket</p> <p>107. Szabályos és hozzáférhető módon ellenőrzi a pénzügyi nyilvántartásokat és szerződéseket, mielőtt azokat benyújtaná</p>	108. Szükség esetén hajlandó arra, hogy a szerződés papíron vagy adott esetben elektronikus formában történő aláírása előtt tanácsot kérjen
	<p>Pénzügyi nyilvántartások</p> <p>109. Tudatában van annak, hogy fontos bizonyos dokumentumokat olyan helyen tárolni, ahol szükség esetén hivatkozni lehet rájuk</p> <p>110. Az elektronikus formátumú dokumentumok esetében tisztában van a felhőalapú tárolás meglétével és a dokumentumok felhőalapú tárhelyeken való tárolásának következményeivel (pl. biztonsági és költségvonzatok)</p>	<p>111. Szükség esetén le tudja kérni a dokumentumokat, beleértve azokat is, amelyeket felhőalapú tárhelyeken tárol</p> <p>112. Rákérdez a pénzügyi nyilvántartásokkal és szerződésekkel kapcsolatos bizonytalanságokra, és kéri az esetleges hibák kijavítását</p> <p>113. Pénzügyi nyilvántartásokat és írásos szerződést kér, ha azok nem állnak rendelkezésre</p>	

		114. Több biztonsági másolatot is tárol a pénzügyi nyilvántartásokról, elektronikus formátumban is	
--	--	--	--

2. Pénzügyek tervezése és kezelése

Témakör	Tudatosság, ismeret és megértés	Készségek és magatartás	Magabiztosság, motiváció és attitűdök
2.1. Költségvetés-tervezés	<p>A bevételek és kiadások nyomon követése</p> <p>115. Tudatában van annak, hogy a legutóbbi megtekintett pénzügyi kimutatás még nem feltétlenül tartalmazta a legutóbbi tranzakciókat</p>	<p>116. Rendszeresen nyomon követi a költségeket és kiadásokat</p> <p>117. Megkülönbözteti az állandó és a változó kiadásokat</p> <p>118. Az alapvető kiadásokat nagyobb prioritásként kezeli, mint a diszkrecionális kiadásokat</p> <p>119. Az üzleti tevékenységből származó bevételeket és kiadásokat elkülönítve tartja a háztartás bevételeitől és kiadásaitól</p>	

	<p>Költségvetés készítése</p> <p>120. Tudja, mi a költségvetés, hogyan kell költségvetést készíteni, és miért érdemes ezt megtenni</p> <p>121. Tisztában van a <i>pártatlan</i> szolgáltatók által kifejlesztett megbízható költségvetés-tervezési eszközökkel, beleértve a mobilalkalmazásokat és más digitális költségvetés-tervezési eszközöket és szolgáltatásokat</p> <p>122. Megérti, hogy miért fontos a közép- és hosszú távú kilátások figyelembevétele a költségvetés-tervezés során</p>	<p>123. Azonosítja a „szükségleteket” és az „igényeket”, és szükség szerint rangsorolja ezeket</p> <p>124. Rendszeres költségvetést készít a bevételek, a megtakarítások és a kiadások megtervezésére, megfelelő eszközök felhasználásával, ha rendelkezésre állnak</p> <p>125. Rendszeresen használ megbízható költségvetés-tervezési eszközöket, többek között mobilalkalmazásokat vagy más digitális eszközöket, amelyeket <i>pártatlan</i> szolgáltatók fejlesztettek ki.</p>	<p>126. Motivált arra, hogy időt szánjon a költségvetés készítésére és követésére, amely a pénzügyi jóllét fenntartására vagy növelésére irányuló stratégiák egyike</p> <p>127. Motivált arra, hogy a kiadásokkal kapcsolatos döntések meghozatalakor figyelembe vegye a teljes költségvetést</p> <p>128. Motivált arra, hogy a költségvetés-tervezés során ne csak az azonnali szükségleteket vegye figyelembe, és felkészüljön a hosszabb távú igényekre</p> <p>129. Magabiztosan igazítja ki a költségvetést, ha szükséges</p>
<p>2.2. A bevételek és kiadások kezelése</p>	<p>A bevételek és kiadások kezelésének alapjai</p> <p>130. Megérti, hogy miért fontos aktívan kezelni a pénzt a bevételek és kiadások nyomon követése mellett</p>	<p>132. Összehasonlítja a tényleges kiadásokat a költségvetésben szereplő összegekkel, és szükség esetén kiigazítja a költségvetést vagy a kiadásokat</p>	<p>134. Magabiztosan hoz független döntéseket a bevételekről és a kiadásokról</p>

	<p>131. Tudatában van annak, hogy a családi, közösségi és társadalmi-kulturális értékek és szokások befolyásolhatják azt, hogy az egyének hogyan kezelik a pénzüket</p>	<p>133. Keresi a bevételek vagy kiadások szükség szerinti kiigazításának módjait, figyelembe véve az olyan alkalmi kiadásokat, mint az ajándékok, adományok vagy ünnepek</p>	<p>135. Magabiztosan határoz meg személyes prioritásokat az alapvető és diszkrécionális kiadások tekintetében</p> <p>136. Vállalja az egyéni pénzügyek, és esetlegesen a háztartás pénzügyeinek kezelésével kapcsolatos felelősséget</p> <p>137. Nem okoz számára problémát megvitatni a pénzügyek tervezését és kezelését a hozzá közel álló személyekkel</p> <p>138. Magabiztosan jár el mások nevében pénzügyeik kezelése érdekében, amennyiben erre vonatkozó jogi felelősség hárul rá</p>
	<p>Rendkívüli és váratlan bevételek és kiadások kezelése</p> <p>Megérti, hogy:</p> <p>139. A különböző életszakaszok és bizonyos személyes vagy családi események hatással lehetnek a bevételekre és a kiadásokra</p> <p>140. Fontos az alkalmi, rendkívüli kiadások aktív tervezése</p>	<p>143. Keresi a bevételek vagy kiadások szükség szerinti kiigazításának módjait, figyelembe véve a rendkívüli kiadásokat és az esetleges jövedelemingadozásokat</p> <p>144. Képes azonosítani és kiválasztani a nem várt költségek kifizetésének legjobb módját</p>	

	<p>141.Melyek a váratlan kiadások kifizetésének lehetőségei</p> <p>142.Tisztában van azzal, hogy mennyi pénzre lenne szükség a költségek fedezéséhez bevételkiesés esetén</p>	<p>145.Megalapozott döntéseket hoz a kapott rendkívüli jövedelem és vagyon felhasználásáról, például ajándékokról, pénzdíjakról vagy örökségről</p>	
2.3. Megtakarítás	<p>Megtakarítási célok és prioritások</p> <p>Megérti:</p> <p>146.A megtakarítás, a megtakarítási célok és az ezek elérésére irányuló terv előnyeit</p> <p>147.A fiatal kortól történő megtakarítás és a rendszeres megtakarítás előnyeit</p> <p>148.A személyes megtakarítások pénzügyi kötelezettségvállalásként való kezelésének koncepcióját, amelyet az „először magadnak fizess” elvként is ismernek</p>	<p>149.Meghatároz egy konkrét megtakarítási célt, és az annak eléréséhez szükséges határidőt és megközelítést</p> <p>150.Arra törekszik, hogy minden alkalommal félretegyen, amikor jövedelem érkezik</p> <p>151.Előnyben részesíti a megtakarításokat a diszkrecionális kiadások bizonyos formáival szemben</p>	<p>152.Magabiztosan tűz ki saját megtakarítási célokat reális törekvések alapján, és meggyőződése, hogy lehetséges e megtakarítási célok elérése</p> <p>153.A megtakarítást a háztartási költségvetés alapvető elemének tekinti</p>
	<p>Megtakarítási tartalékok</p> <p>Megérti az előnyeit</p> <p>154.A vészhelyzeti megtakarításoknak a pénzügyi sokkok fedezésére</p>	<p>156.Lépéseket tesz annak érdekében, hogy a pénzügyi sokkhatások kezelése érdekében vészhelyzeti megtakarítások álljanak rendelkezésre</p>	<p>157.Értékeli a megtakarítások révén létrehozott további <i>pénzügyi rezilienciát</i></p>

	155. Annak, hogy bizonyos megtakarítások bármikor hozzáférhető vagy likvid formában legyenek		158. Elégedett a jelenlegi megtakarítási tartalékkal, vagy motivált annak növelésére
	<p>Kamatlábak</p> <p>159. Megérti a kamatos kamatnak a megtakarításokra gyakorolt hatását és azokat a megtakarítási módszereket, amelyek lehetővé teszik ennek kihasználását</p>	<p>160. Alacsony kamatlábak esetén is folytatja a megtakarítást</p> <p>161. Ügyel arra, hogy figyelembe vegye a tartott megtakarítások reálkamatát</p> <p>162. Megbízható és <i>pártatlan</i> digitális összehasonlítási eszközöket alkalmaz a kamatlábak, a díjak és a megtakarítási számlákkal kapcsolatos lehetőségek egyéb jellemzőinek összehasonlítására és azok megtakarításokra gyakorolt hatásának értékelésére</p>	
	<p>A megtakarítási termékek kiválasztása</p> <p>Tisztában van a következőkkel:</p> <p>163. A különböző rendelkezésre álló megtakarítási lehetőségekkel [vagy könnyen értesül azokról]</p>	<p>170. Óvintézkedéseket tesz a megtakarított pénz biztonsága érdekében</p> <p>171. A megtakarítási termékeket az egyéni preferenciáknak megfelelően választja ki, beleértve a fenntarthatósági preferenciákat is</p>	<p>172. Magabiztosan választja ki a megtakarítási termékeket a preferenciáknak megfelelően, beleértve a fenntarthatósági preferenciákat, vagy szükség esetén tanácsot kér</p>

	<p>164. Azzal, hogy a különböző megtakarítási termékek a díjak, a kamatlábak és az adókedvezmények különböző kombinációját kínálhatják, és különböző típusú kockázatokat jelenthetnek</p> <p>165. Azzal, hogy a megtakarítási termékek eltérő fenntarthatósági jellemzőkkel rendelkeznek (környezetvédelmi, társadalmi és vállalatirányítási szempontok)</p> <p>166. Hogy hol lehet hozzáférni a megfelelő megtakarítási termékekhez</p> <p>167. Megérti, hogy egy adott megtakarítási vagy befektetési opció kiválasztása részben függhet a megtakarítási cél elérésének várható időtartamától</p> <p>168. Tudja, hogy hogyan kell értékelni a különböző megtakarítási módszerek biztonságát</p> <p>169. Tisztában van azzal, hogy a bankszámlán elhelyezett pénzeszközök személyenként és intézményenként 100 000 euróig a betétbiztosítási rendszer hatálya alá tartoznak</p>		
	<p>Megtakarítások kezelése</p> <p>173. Ismeri a <i>pártatlan</i> szolgáltatók által kifejlesztett megbízható digitális eszközöket, amelyek célja a rendszeres megtakarítás elősegítése</p>	<p>174. Figyelemmel kíséri a megtakarítások növekedését, és szükség esetén kiigazításokat hajt végre</p>	

		<p>175. Folyamatosan tájékozódik a személyes pénzügyek kezelésére szolgáló meglévő eszközökről</p> <p>176. Megbízható és <i>pártatlan</i> digitális eszközöket használ a megtakarítási döntések támogatására</p>	<p>177. Motivált olyan eszközök használatára, amelyek támogatják a pénzügyi döntéshozatalt és javítják a pénzügyi magatartást</p>
2.4. Befektetés	<p>A befektetés alapjai</p> <p>178. Ismeri a különbséget a megtakarítás és a befektetés, valamint a hitel és a tőke között</p> <p>179. Tudatában van annak, hogy bizonyos befektetési formák likvidebbek, mint mások</p> <p>180. Tisztában van azzal, hogy a befektetés értéke növekedhet vagy csökkenhet</p> <p>181. Tudatában van annak, hogy a különböző típusú (egyszeri és folyamatos, közvetlen és közvetett) díjak jelentős hatást gyakorolhatnak a befektetés teljesítményére</p> <p>182. Megérti, hogy az infláció, a kamatlábak és/vagy az árfolyamok változásai hogyan befolyásolhatják a hosszabb távú terveket</p>	<p>186. Ki tudja számítani a befektetés értékének arányos növekedését vagy csökkenését</p>	<p>187. Magabiztosan mérlegeli, hogy a konkrét célok elérhetők-e befektetéssel</p> <p>188. Magabiztos abban a tekintetben, hogy nem fektet be, ha nem érti az adott pénzügyi terméket vagy szolgáltatást</p>

	<p>183.Megérti a potenciális (nem realizált) és a realizált veszteségek vagy nyereségek közötti különbséget</p> <p>184.Tisztában van a nem megalapozott befektetési döntések meghozatalának további kockázataival</p> <p>185.Megérti az alapvető befektetési fogalmakat, mint például a pénz időbeli értékét, a kockázattűrést, a befektetési időtartamot és a befektetési célkitűzéseket</p>		
	<p>Részvények és alapok árai</p> <p>189.Megérti, hogy ugyanaz a részvény vagy alap eltérő vételi /eladási árral rendelkezhet különböző időpontokban</p>		
	<p>Befektetések kiválasztása és diverzifikálása</p> <p>Tisztában van a következőkkel:</p> <p>190.A különböző befektetési termékek jellemzőivel, beleértve a kockázati szinteket, a likviditást, a várható teljesítményt és a fenntarthatósági jellemzőket, vagy könnyen tájékozódik azokról</p> <p>191.Azzal, hogy a befektetési termékekért és szolgáltatásokért díjakat, jutalékokat és egyéb díjakat kell fizetni, és ezek a tételek a szolgáltatótól és az értékesítési csatornától függően változhatnak</p>	<p>197.A beruházások kezelése és nyomon követése során figyelembe veszi a kockázatokat, a teljesítményt, a költségeket és az egyéb befektetési jellemzőket</p> <p>198.Rendszeresen nyomon követi a befektetéseket és szükség esetén kiigazításokat hajt végre</p>	<p>Magabiztos és motivált az alábbiak tekintetében:</p> <p>204.Kutatás a lehetséges befektetésekről, mielőtt elkötelezi magát</p> <p>205.Összehasonlítja a befektetési termékek fenntarthatósági szintjét, például más szabványok, címkék vagy minősítések használatával</p>

	<p>192. Azzal, hogy ugyanazon befektetési termék árai szolgáltatónként és értékesítési csatornánként eltérőek lehetnek</p> <p>193. Azzal, hogy a különböző befektetési termékek eltérő fenntarthatósági jellemzőkkel rendelkeznek (környezetvédelmi, társadalmi és vállalatirányítási szempontok)</p> <p>194. Megérti a diverzifikált befektetési portfólió fenntartásának előnyeit</p> <p>195. Tudja, hogy miért fontos figyelembe venni a teljes eszközallokációt a befektetés során</p> <p>196. Tudatában van annak, hogy különböző brókerek és kereskedési eszközök léteznek, amelyek különböző hagyományos és digitális eszközökkel érhetők el</p>	<p>199. Képes a befektetési cél, a kockázattűrés, az időtartam és a fenntarthatóság tekintetében a személyes preferenciák figyelembevételére a befektetési döntés meghozatalakor</p> <p>200. Képes releváns és megbízható információkat gyűjteni a befektetési döntésekhez</p> <p>201. Keresi a potenciális beruházásokat</p> <p>202. Diverzifikált portfóliót hoz létre</p> <p>203. Képes a különböző befektetési termékeket, például nyugdíjtermékeket, életbiztosítási kötvényeket, alapokat, kollektív befektetési formákat vagy adott esetben egyéb befektetési termékeket kombinálni</p>	<p>206. Megkérdőjelezi azokat a befektetési ajánlatokat, amelyek túl jónak tűnnek ahhoz, hogy igazak legyenek</p> <p>207. Összehasonlítja a nyugdíjalapok, életbiztosítási kötvények, alapítványok, kollektív befektetési rendszerek vagy egyéb befektetési termékek befektetési portfóliójának összetételét annak érdekében, hogy átfogóan értékelje azok megfelelőségét</p> <p>208. Nem hagyja, hogy a saját befektetési magatartását a kimaradástól való félelem vezérelje</p> <p>209. Hajlandó releváns személyes információkat átadni a közvetítőnek a megfelelőség értékeléshez</p>
	<p>Kripto eszközök és kapcsolódó digitális fejlemények</p> <p>210. Tisztában van a különböző típusú kripto eszközök létezésével, és alapvető ismeretekkel rendelkezik arról, hogyan lehet azokhoz hozzáférni és azokat beváltani</p>	<p>213. Adott esetben tudja, hogyan kell a kripto eszközök különböző típusait biztonságosan és az alkalmazandó jognak megfelelően használni</p>	<p>214. Figyelemmel kíséri a pénzügyi termékek és szolgáltatások szempontjából releváns, kialakulóban lévő technológiákkal kapcsolatos fejleményeket</p>

	<p>211. Tudatában van a <i>kripto eszközök</i> fizetési vagy befektetési célú használatához kapcsolódó kockázatokkal, valamint a „kriptotőzsdékkel” kapcsolatos kockázatokkal (például technológiai vagy egyéb kockázatokkal), amelyek jelentős pénzügyi következményekkel járhatnak</p> <p>212. Tisztában van azzal, hogy a <i>kripto eszközökkel</i> kapcsolatos csalások gyakran előfordulnak, és gyakran próbálnak potenciális áldozatokat vonzani azzal, hogy magas várható megtérülést ígérnek</p>		
	<p>Résztvényesi jogok</p> <p>215. Tisztában van a társasági részesedés birtoklásához kapcsolódó jogokkal és előnyökkel</p> <p>216. Tudatában van annak, hogy a résztvényeseknek joguk van befolyásolni egy vállalat döntéseit, többek között fenntarthatósági teljesítménye tekintetében</p> <p>217. Tisztában van a kollektív résztvényesi keresetekben való részvétel lehetőségével és követelményeivel, valamint az ehhez szükséges digitális eszközökkel</p>	<p>218. Adott esetben lépéseket tud tenni a vállalatokkal való kapcsolattartás érdekében az éves résztvényesi közgyűléseken vagy kollektív résztvényesi kereseteken keresztül, saját fenntarthatósági és egyéb preferenciáival összhangban</p>	

	<p>Fenntartható befektetés</p> <p>Tisztában van a következőkkel:</p> <p>219. A piacon elérhető <i>fenntartható befektetési</i> termékekkel</p> <p>220. A fenntarthatóság különböző dimenzióival (környezet, társadalom és kormányzás) és az egyes dimenziók mögött meghúzódó elvekkel</p> <p>221. Azzal, hogy a különböző befektetési stratégiák felhasználhatók a saját környezetvédelmi, társadalmi és vállalatirányítási (fenntarthatósági) preferenciák szerint történő befektetéshez, például bizonyos ágazatokban vagy vállalatokban történő befektetések elkerülésével (tőke kivonás), vagy bizonyos vállalatokkal való kapcsolat révén tevékenységeik megváltoztatása érdekében (szerepvállalás)</p>	<p>222. A saját fenntarthatósági preferenciáival összhangban lévő befektetési termékeket keresi</p> <p>223. A tőke kivonás vagy a szerepvállalás, illetve a kettő kombinációja tekintetében az egyén személyes helyzetének és preferenciáinak megfelelően választ befektetési stratégiát</p> <p>224. Nyomon követő kérdéseket tesz fel a tanácsadónak a befektetési termékek fenntarthatósággal kapcsolatos szempontjairól</p> <p>225. Kutatást végez a potenciális megtakarítási és befektetési termékek fenntarthatósági jellemzőiről és összehasonlítja azokat</p>	<p>226. Motivált arra, hogy kutatást végezzen a már megvásárolt befektetési termékekkel, illetve azokkal a termékekkel kapcsolatban, amelyekbe tervez befektetni, annak biztosítása érdekében, hogy azok megfeleljenek a személyes fenntarthatósági preferenciáknak</p> <p>227. Magabiztosan tesz fel kérdéseket arról, hogy egy adott befektetési termék milyen mértékben felel meg a fenntarthatósági kritériumoknak</p>
	<p>Áruk</p> <p>228. Tudatában van annak, hogy az olyan anyagi javakba, mint például az aranyba történő befektetések értéke számos tényező következtében növekedhet vagy csökkenhet</p>	<p>229. Figyelemmel kíséri a befektetésként vásárolt árucikkek árának változásait</p>	

	<p>A befektetési döntéseket befolyásoló tényezők</p> <p>230. Tisztában van azzal, hogy az emberi jellemzők, például az érzelmek vagy a kognitív torzítások előre nem látható módon befolyásolhatják a befektetési döntéseket</p> <p>231. Tudatában van a szociális kereskedelemmel kapcsolatos kockázatokkal</p>	<p>232. Lépéseket tesz annak érdekében, hogy megalapozott döntéseket hozzon, szabályozza az érzelmi alapú reakciókat, és figyelembe veszi a kognitív torzításokat a befektetési döntések meghozatalakor</p>	
<p>2.5. Hosszabb távú tervezés és tőkeépítés</p>	<p>A hosszú távú tervezés alapjai</p> <p>233. Megérti annak fontosságát, hogy akkor is szem előtt kell tartani a hosszabb távú igényeket, ha a rövid távú szükségletek sürgetőek</p> <p>234. Megérti, hogy a hosszú távú tervezéshez a vészhelyzeti megtakarításokhoz használt termékek közül különböző típusú pénzügyi termékekre lehet szükség</p> <p>235. Felismeri, hogy a hosszabb távú tervek megvalósításához szükséges intézkedéseket idővel ki kell igazítani</p> <p>236. Megérti az élete végére vonatkozó tervek készítésének fontosságát, beleértve az eltartottak pénzügyi igényeinek figyelembevételét, a fennálló költségek, adósságok és eszközök elosztásának módjáról szóló döntések meghozatalát, valamint adott esetben végrendelet megírását</p>	<p>237. Pénzügyi terveket készít olyan jövőbeli pozitív és negatív életeseményekre, amelyek valószínűleg pénzügyi következményekkel járnak</p> <p>Stratégiákat határoz meg az alábbiakra vonatkozóan:</p> <p>238. Intézkedéseket hoz a hosszabb távú tervek készítésekor [halogatás elkerülése]</p> <p>239. Az azonnali szükségletek és igények, és a hosszabb távú tervek közötti egyensúly megteremtése a hosszabb távú pénzügyi célok elérése érdekében</p>	<p>245. A hosszú távú pénzügyi tervezést a pénzügyi jóllét fenntartásának vagy növelésének egyik módjaként értékeli</p> <p>246. Magabiztosan módosítja szükség esetén a hosszabb távú pénzügyi terveket</p> <p>247. Magabiztosan valósítja meg a hosszú távú pénzügyi terveket</p> <p>248. Motivált az eltartottak hosszabb távú pénzügyi szükségleteinek figyelembevételére</p>

		<p>240.Nyomon követi a befektetések, eszközök és kötelezettségek változó értékét</p> <p>Figyelembe veszi:</p> <p>241.A bevételek és kiadások előrelátható ingadozását hosszabb távú tervek készítésekor</p> <p>242.Valamennyi személyes és a háztartáshoz tartozó eszközt és kötelezettséget a hosszabb távú szükségletek figyelembevételkor</p> <p>243.Annak lehetőségét, hogy a családtagok vagy a közösség tagjai hosszabb távon pénzügyi támogatásra szorulnak</p> <p>244.Terveket készít az eltartottak jelenlegi megélhetési költségeinek fedezésére, és gondoskodik a fennmaradó költségek, tartozások és eszközök elhalálózaskori elosztásáról, és időről időre ellenőrzi ezeket</p>	
--	--	--	--

2.6. Nyugdíjas évek	<p>A nyugdíjtervezés alapjai</p> <p>Megérti, hogy miért:</p> <p>249.Fontos figyelembe venni, hogy miként lehet garantálni a pénzügyi biztonságot a munkaképes koron túl, és nyugdíj-előtakarékosságot indítani már fiatal kortól</p>	<p>250.A munkaképes koron túli pénzügyi biztonság elérésére irányuló terveket készít</p> <p>251.A nyugdíjas évek tervezésekor figyelembe vesz minden valószínűsíthető releváns erőforrást és kötelezettségvállalást</p>	<p>252.Magabiztos a nyugdíjas évek tervezését illetően</p> <p>253.Nagyra értékeli annak fontosságát, hogy egyensúlyt kell teremteni a jelenlegi életszínvonal és a kiadási döntések között azzal a céllal, hogy jobb pénzügyi döntéseket hozzon az élet későbbi szakaszaiban</p>
	<p>A nyugdíjtermékek kategóriái</p> <p>254.Tudja, hogy ki jogosult állami nyugdíjra és mennyit kap</p> <p>255.Jól ismeri az adott országban rendelkezésre álló állami és magánnyugdíjak főbb típusait</p> <p>Tisztában van a következőkkel:</p> <p>256.A választható és a kötelező nyugdíj-előtakarékosság közötti különbséggel, valamint a foglalkoztatói és az egyéni nyugdíjrendszerek közötti különbséggel</p> <p>257.Azzal, hogy egyes jogrendszerekben az emberek automatikusan bekerülhetnek egy nyugdíjrendszerbe</p>	<p>259.Amennyiben lehetősége van rá, választ a különböző nyugdíjtermékek közül vagy kombinálja a különböző nyugdíjrendszerekben való részvételét, hogy megfelelő nyugdíjban részesüljön</p>	

	258.Azzal, hogy lehetséges-e az önkéntes kívülmaradás [adott esetben]		
	<p>Nyugdíjtermékek kezelése</p> <p>260.Megérti, hogy fontos megtervezni a nyugdíjak folyósítási időszakait és a felhalmozási szakaszt</p> <p>Tudatában van a következőknek:</p> <p>261.Nyugdíjtermékből származó jövedelem lehívásának főbb lehetőségei nyugdíjba vonuláskor</p> <p>262.A nyugdíj-előtakarékosságból a nyugdíjba vonulás előtt történő lehívás vagy hitelfelvétel kockázatai</p> <p>263.Ismeri a <i>pártatlan</i> szolgáltatók által kifejlesztett megbízható digitális eszközöket, amelyek célja a nyugdíjazáshoz kapcsolódó számítások elvégzése és a nyugdíjak rendszeres kezelése</p>	<p>264.Nyugdíjazási programot követ, és szükség szerint kiigazítja azt a szükséges időskori jövedelem elérése érdekében</p> <p>265.[Adott esetben] aktív döntéseket hoz a megtakarítások nyugdíjba vonulás céljából és a nyugdíjas évek alatt történő kezelésére vonatkozóan</p> <p>266.Keresi a nyugdíj-előtakarékosságot ösztönző rendszerekből származó előnyöket, például a munkáltatói hozzájárulást és az adókedvezményeket, amennyiben lehetséges</p> <p>267.Figyelembe veszi az olyan „nudge-ok” (döntésbefolyásolási technikák) hatását, mint a nyugdíjrendszerekből való önkéntes kívülmaradás vagy a nyugdíj-előtakarékossághoz való kötelező minimális hozzájárulások</p>	

	<p>Fenntarthatósági megfontolások a nyugdíjak tekintetében</p> <p>268. Megérti, hogy egy adott nyugdíjtermék milyen mértékben felel meg a fenntarthatósági kritériumoknak</p>	<p>269. A nyugdíjterméket a kockázati és fenntarthatósági preferenciákkal összhangban választja ki</p>	<p>270. Magabiztosan tesz fel kérdéseket arról, hogy a nyugdíjtermékek milyen mértékben felelnek meg a fenntarthatósági kritériumoknak, és szükség esetén több/jobb lehetőséget kér</p>
<p>2.7. Hitel</p>	<p>A hiteligénylés előtti megfontolások</p> <p>Megérti a következőket:</p> <p>271. A hitelfizetési kötelezettség hatásai a jövőbeli rendelkezésre álló jövedelemre</p> <p>272. A hitelfelvétel előtt a visszafizetési képesség értékelésének fontossága</p> <p>273. A kamatos kamat hatása a hitelre</p> <p>274. Annak ismeretének fontossága, hogy a törlesztési időszak mennyi ideig tart, és hogy az fix-e</p> <p>275. A hitel teljes költsége magasabb lehet, mint ami csak a kamatlábból következik</p>	<p>277. Csak szükség esetén és a következmények figyelembevétele után vesz igénybe hitelt</p> <p>278. A hitelfelvételre vonatkozó döntés meghozatala előtt értékeli a hitel teljes költségét és annak valószínűségét, hogy vissza tudja-e fizetni azt</p> <p>279. A hitelfelvétellel kapcsolatos döntéseket a költségvetés keretén belül hozza meg és a hitelfizetési kötelezettségeket annak keretében kezeli</p> <p>280. Figyelembe veszi a hitelköltséget, valamint egy adott tétel költségét, amikor egy adott tétel hitelre történő megvásárlásáról dönt</p>	<p>Motivált arra, hogy:</p> <p>282. A döntéshozatal előtt mérlegelje a hitelfelvétel következményeit</p> <p>283. Keresse a hitelfelvétel alternatíváit (például megtakarítás, lízing, közös felelősségviselés, szociális támogatás stb.)</p>

	276.Különbséget tud tenni a hitel jövőbeli jövedelem vagy vagyon generálására vagy növelésére történő felhasználása és a hitel fogyasztási célú felhasználása között	281.Annak eldöntésekor, hogy kölcsönt vesz-e fel, figyelembe veszi a jövőbeli jövedelem vagy vagyon generálásának vagy növelésének lehetőségét	
	<p>Kezesek és biztosítékok</p> <p>284.Tudatában van annak, hogy egyes hitelezők kezességi megállapodást írnak elő, hogy nemteljesítés esetén fedezzék a hitelkifizetéseket</p> <p>285.Tisztában van azzal, hogy a hitelkérelemhez biztosítékra lehet szükség a hitel visszafizetésének biztosításához</p> <p>286.Megérti, hogy milyen társadalmi és pénzügyi következményekkel jár, ha valakit kezesnek kérnek fel, és milyen felelősséggel jár, amikor a hiteltörlesztés nem történik meg</p>	287.Figyelembe veszi, hogy milyen társadalmi és pénzügyi következményekkel jár, ha valakit kezesség elvállalására kérnek fel	288.Magabiztosan vállal kezességet egy másik személy számára, illetve magabiztosan kér fel egy másik személyt kezesség elvállalására
	<p>A hitel kiválasztása</p> <p>289.Ismeri a különböző rendelkezésre álló hiteltípusokat (beleértve a hitelkártyákat, jelzálogtermékeket, forgóeszköz-hiteleket vagy rövid lejáratú hiteleket), azok rendeltetését és az egyes hitelek fő előnyeit és hátrányait, illetve könnyen utána tud nézni ezeknek</p> <p>Tisztában van a következőkkel:</p>	294.Körültekintően választja ki a hiteltermékeket [miután meghozta a hitelfelvételről szóló döntést és kiválasztotta a megfelelő hitelterméket], figyelembe véve olyan tényezőket, mint a kamatláb, az inflációs ráta, a teljes költség és a rugalmasság, valamint a rendszeres törlesztések után fizetendő összeg	296.Magabiztosan kér további információkat a különböző hiteltípusokról

	<p>290. Azzal, hogy a kölcsön fedezete eszközre vonatkozik-e, és fel tudja mérni az ilyen hitel felhasználásának előnyeit és hátrányait, beleértve a biztosított hitel visszafizetése elmaradásának következményeit is</p> <p>291. Azzal, hogy miért fontos ismerni az aktuális hitelkamatlábát és azt, hogy ez a kamatláb fix vagy változó-e, valamint az inflációs rátát</p> <p>292. Tudatában van annak, hogy a hitel online is felvehető (pl. peer-to-peer hitelplatformokon keresztül), és képes megkülönböztetni a különböző jellemzőket (és kockázatokat)</p> <p>293. Tudatában van annak, hogy a lakáscélú jelzáloghitelek különböző típusai léteznek, beleértve a zöld jelzáloghiteleket is</p>	<p>295. Összehasonlító eszközöket használ a hiteltermékek költségének és egyéb jellemzőinek értékelésére</p>	<p>297. Magabiztosan választja ki szükség esetén a megfelelő hitelezőt és terméket, többek között a rendelkezésre álló összehasonlító eszközök használatával</p>
	<p>A hitelfelvétel kockázata</p> <p>298. Tisztában van azzal, hogy a hitelfelvétel negatív következményekkel járhat a folyó bevétel hiányának kezelésére</p> <p>Megérti:</p> <p>299. A különböző típusú (hivatalos és informális) hitelezők igénybevételének kockázatait és előnyeit</p>	<p>303. Értékeli az adott hitelező igénybevételének kockázatait, előnyeit és lehetséges következményeit</p>	

	<p>300. Tisztában van a külföldi pénznemben történő hitelfelvétel sajátos kérdéseivel</p> <p>301. Tudatában van a forgóeszköz-hitelek ismételt igénybevétele kockázatainak</p> <p>302. Tisztában van vele, hogy a jelzálogot érvényesítik, ha a jelzáloghitelt nem fizetik vissza</p>		
	<p>Hitelkérelem és pontozásos hitelbírálat</p> <p>Tisztában van a következőkkel:</p> <p>304. A pontozásos hitelbírálati rendszer létezésével és fő jellemzőivel, amennyiben rendelkezésre áll egy adott országban</p> <p>305. Azzal, hogy a pozitív hitelbírálati minősítés növelheti a hitelhez jutás valószínűségét és csökkentheti a hitelköltséget</p> <p>306. A pontozásos hitelbírálati minősítések létrehozására vagy a hitelhez jutás és a hitel árának meghatározására használt módszerekkel, amelyek big data technológiákat és adatelemzéseket használhatnak, és idővel változhatnak</p> <p>307. Azzal, hogy a szolgáltatók eltérő módon reagálhatnak a pontozásos hitelbírálati minősítésben szereplő információkra</p>	<p>312. Rákérdez, hogy mely információkat használják fel a hitelvisszafizetési képesség értékelésére</p> <p>313. Figyelembe veszi, hogy bizonyos cselekedetek és viselkedések milyen hatást gyakorolnak a hitelbírálati minősítésre (ideértve adott esetben a big data technológiák révén nyomon követett intézkedéseket is)</p> <p>314. Szükség esetén lépéseket tesz a hitelbírálati minősítés javítására</p>	

	<p>308.Azzal, hogy az olyan jövedelmek, mint a prémiumok, rendkívüli bevételek vagy ajándékok, nem vehetők figyelembe a rendelkezésre álló jövedelem hitelezési célból történő kiszámításakor</p> <p>309.Azzal, hogy a hitelezők tájékoztatást kérhetnek a hitelfelvevő visszafizetési képességéről, és ez magában foglalhatja a harmadik fél által megadott hitelbírálati minősítéshez való hozzáférést is</p> <p>Tisztában van a következőkkel:</p> <p>310.Azzal, hogy milyen tényezőket vesznek figyelembe a pontozásos hitelbírálatnál <i>(beleértve a személyes adatok felhasználását)</i></p> <p>311.Azzal, hogy hogyan lehet hozzáférni a személyes hitelbírálati minősítésre vonatkozó információkhoz, és kivel kell konzultálni eltérés esetén</p>		
	<p>A hitel visszafizetése</p> <p>315.Megérti annak fontosságát, hogy törekedni kell arra, hogy a rugalmas hitelfizetési kötelezettségek minimum egyenlegénél többet fizessen</p>	<p>316.Időben törleszti valamennyi hitelfizetési kötelezettségét [kivéve, ha a személyes körülmények rosszabbodnak]</p> <p>317.A rövid lejáratú hitelek vagy forgóeszköz-hitelek esetében [a költségvetési korlátok figyelembevételével] a lehető legnagyobb összegben törleszt</p>	<p>319.Magabiztosan kezeli a hitelfizetési kötelezettségeket</p>

		318.Figyelembe veszi a hitel lejárat előtti visszafizetésének általános pénzügyi előnyét, és megalapozott döntést hoz erről, amikor a források lehetővé teszik	
	Hitelmegállapodás újratárgyalása 320.Tisztában van azzal, hogy lehetséges lehet a hitelmegállapodás újratárgyalása	321.Lépéseket tesz annak érdekében, hogy a hitelek visszafizetésekor folyamatosan tájékozódjon a piaci változásokról, és fontolóra veszi a kedvezőtlen vagy megfizethetetlen megállapodások újratárgyalását	
	Folyószámlahitelek 322.Tudomásul veszi, hogy a bankszámláról elkölthető pénz teljes összege magában foglalhatja a megállapodás szerinti folyószámlahitelt 323.Tudja, hogy a folyószámlahitel a hitel olyan formája, amely költségekkel járhat, és amelyet vissza kell fizetni	324.Célja, hogy a költségvetés követésének részeként pozitív banki egyenleget tartson fenn	

	<p>Könnyen felvehető magas költségű hitel</p> <p>Tisztában van a következőkkel:</p> <p>325. A marketing és az egyszerűsített hitelezési folyamatok növelhetik a hitelfelvétel iránti kísértést anélkül, hogy figyelembe vennék a következményeket, különösen akkor, ha a hitelt online vagy mobil eszközökön keresztül kínálják</p> <p>326. Egyes értékesítők hitelt kínálnak, hogy ösztönözzék a vásárlókat arra, hogy az eredetileg tervezettnél többet vásároljanak vagy költsenek, és/vagy a jövőbeli vásárlók megszerzése céljából</p> <p>327. Az eredetileg kamatmentes hitelajánlatokért később kamatot számíthatnak fel</p> <p>328. A „vegye meg most, fizessen később” opciók [beleértve sok esetben az alapvető közüzemi szolgáltatásokat] jellemzően a hitel egy formáját jelentik, és költséggel járhatnak</p>	<p>329. Lépéseket tesz annak érdekében, hogy elkerülje a gyakran online értékesített, könnyen felvehető, magas költségű hitelek igénybevételével járó túlzott eladósodottságot</p> <p>330. Alaposan mérlegeli annak valószínűségét, hogy a kamatmentes hitelt a kamatmentes időszak vége előtt teljes egészében vissza lehet fizetni, és hogy ennek elmaradása milyen következményekkel jár</p>	<p>331. Magabiztosan utasítja vissza a nem kívánt hitelt, amelyet a vásárlással kínálnak</p>
<p>2.8. Adósság és adósságkezelés</p>	<p>Adósságkezelés</p> <p>332. Megérti az eladósodás potenciális terhet</p>	<p>337. Korai lépéseket tesz az adósságproblémák elkerülése vagy minimalizálása érdekében</p>	<p>340. Motivált a hitelekkel kapcsolatos problémák megoldására, mielőtt az adósság teherré válna</p>

	<p>333.Felismeri a jelenlegi adósságszintek és a jelenlegi és jövőbeli pénzügyi jóllét közötti kapcsolatot</p> <p>334.Tudja, hogyan kell kezelni az adósságtörlesztést</p> <p>Megérti a következőket:</p> <p>335.Miért fontos kezelni a [háztartáshoz vagy az egyénhez tartozó] adósság jövedelemhez viszonyított arányát</p> <p>336.Érti az adósságfizetés elmulasztásának a hitelbírálati minősítésre gyakorolt hatásait</p>	<p>338.Nyomon követi az általános hitelfelhasználást</p> <p>339.Tájékozott döntést hoz, mielőtt további hitelt venne fel a folyó tartozások visszafizetéséhez</p>	<p>341.Felelősséget vállal az adósságért és az adósságkezelésért</p>
	<p>Késedelmes fizetésekből származó adósság</p> <p>Megérti, hogy:</p> <p>342.A kifizetetlen számlákból és a hitel igénybevételéből adósságok származhatnak</p> <p>343.A számlák és hitelek késedelmes fizetése miatt általában többletköltség merül fel</p>	<p>344.A számlákat és a hiteltörlesztéseket előnyben részesíti a diszkrecionális kiadásokkal szemben</p> <p>345.Lépéseket tesz annak érdekében, hogy a körülmények megváltozása esetén is elkerülhető legyen a kifizetésekkel való elmaradás</p>	

	<p>Az adósság visszafizetésének nehézsége</p> <p>Tisztában van a következőkkel:</p> <p>346.A törlesztőrészlet meg nem fizetésének következményeivel és az adósságbehajtási folyamattal</p> <p>347.Az adósság visszafizetését elősegítő esetleges türelmi időszakokkal és állami támogatási intézkedésekkel</p> <p>348.Tudja, hol kell segítséget kérni az adósságterhek csökkentéséhez [szükség esetén]</p> <p>Megérti, hogy:</p> <p>349.Előfordulhat, hogy bizonyos adósságokat előnyben kell részesíteni másokkal szemben, ha kezelhetetlenné válnak</p> <p>350.A fogyasztóknak jogaik és kötelezettségeik vannak az adósságkezelés során</p>	<p>351.A hitelezőket a törlesztés esedékessége előtt tájékoztatja, ha nem lehetséges a visszafizetés</p> <p>352.Adott esetben túlzott eladósodottsági eljárást kérelmez</p>	<p>353.Magabiztosan konzultál az érintett felekkel, hogy megvitassák az adósságkezelést és a törlesztéseket</p>
--	--	---	---

3. Kockázat és haszon

Témakör	Tudatosság, ismeret és megértés	Készségek és magatartás	Magabiztosság, motiváció és attitűdök
3.1. A kockázatok azonosítása	<p>A kockázat alapjai</p> <p>354. Tudatában van a pénzügyi környezetben felmerülő kockázatoknak, beleértve a termékekben rejlő kockázatokat, valamint azokat, amelyek fedezhetők vagy biztosíthatók</p> <p>355. Tisztában van azzal, hogy bizonyos pénzügyi következményekkel járó kockázatok csökkenthetők bizonyos pénzügyi termékek igénybevételével és/vagy cselekvéssel (biztosítás vásárlása, tőkegaranciával rendelkező pénzügyi termékek vásárlása, jól diverzifikált befektetési termékek használata stb.)</p>	<p>356. Figyelembe veszi a személyes pénzügyi jóllétet esetlegesen befolyásoló jelentős külső tényezők kockázatát (ideértve például a környezeti, technológiai, egészségügyi, tudományos, biztonsági vagy gazdasági tényezőket)</p>	<p>357. Motivált a saját kockázattűrési megállapítására</p> <p>358. Magabiztosan értékeli a kockázatokat saját maga anélkül, hogy indokolatlanul befolyásolná a marketing vagy a hírek [a rendelkezésre állás torzításának elkerülése]</p>
	<p>A kockázatok forrásai</p> <p>359. Tudatában van a pénzügyi következményekkel járó lehetséges kockázatoknak (politikai, gazdasági, környezeti és személyes tényezők, mint például a hosszú várható élettartam)</p>	<p>362. Értékeli a személyes döntésekhez, választásokhoz és külső eseményekhez kapcsolódó pénzügyi kockázatokat</p> <p>363. Figyelembe veszi a jelentős projektek vagy vásárlások kockázatát</p>	<p>367. Motivált arra, hogy szükség esetén csökkentse a kockázatokat</p> <p>368. Magabiztosan hoz megfontolt döntéseket, amikor a kockázatok nyilvánvalóvá válnak</p>

	<p>360. Tudja, hogy miért fontos tudatában lenni az alacsony valószínűségű, magas költségű eseményeknek, például az éghajlattal kapcsolatos események kockázatának</p> <p>361. Tudatában van a pénzügyi termékekkel kapcsolatos (lehetséges) kockázatoknak, beleértve a következőket: nem megfelelő termékválasztás, változó kamatozású termékek használata, fix kamatlábak melletti elköteleződés változó kamatkörnyezetben, valamint a termékek külföldi pénznemben történő felvétele</p>	<p>Figyelembe veszi:</p> <p>364. A körülmények megváltozásának kockázatát, beleértve a munkahely elvesztését, a megnövekedett kiadásokat vagy más külső eseményeket</p> <p>365. Annak kockázatát, hogy a háztartás jövedelmét részben vagy egészben elvesztik valamely családtag betegsége, fogyatékosága vagy halála miatt</p> <p>366. A különböző pénzügyi termékekből eredő kockázatok típusait</p>	
	<p>A digitális termékek és szolgáltatások sajátos kockázatai</p> <p>369. Tisztában van a digitális pénzügyi termékek és szolgáltatások, például a mobil bankolás és hitelfelvétel, befektetés, valamint a peer-to-peer platformokon keresztül történő hitelfelvétel sajátos kockázataival.</p> <p>370. Tudatában van annak, hogy egyes digitális pénzügyi termékek és szolgáltatások (például a kriptoeszközök vagy az elsődleges tokenkibocsátás) kockázatosabbak, mint a már bevált pénzügyi termékek, mivel kevésbé szabályozottak vagy akár szabályozatlanok</p>	<p>371. Különös figyelmet fordít a kialakulóban lévő technológiákon alapuló pénzügyi termékekkel, például a blokklánc-alapú pénzügyi termékekkel (kriptoeszközök, elsődleges tokenkibocsátás stb.) kapcsolatos kockázatokra</p>	

3.2. Pénzügyi védőhálók és biztosítások	<p>Biztonsági háló létrehozása</p> <p>Tudja, hogyan kell:</p> <p>372.Pénzügyi biztonsági hálót létrehozni, például félretenni a szűkösebb időszakokra</p> <p>373.Kiszámítani, hogy mennyi ideig fog tartani egy olyan biztonsági háló létrehozása, amely fedezhet háromhavi jövedelmet</p> <p>374.Megérti a biztosítás szerepét a kockázatok kezelésében</p>	<p>375.Szükség esetén megtakarítások, biztosítások és egyéb pénzügyi termékek révén megfelelő pénzügyi biztonsági hálót épít ki és tart fenn</p>	<p>Motivált arra, hogy:</p> <p>376.Pénzügyi védőhálót hozzon létre</p> <p>377.Pénzügyi következményekkel járó káros eseményekre vagy kimenetekre vonatkozó biztosítást kössön vagy azt naprakésszé tegye [adott esetben]</p>
	<p>A biztosítás kiválasztása</p> <p>378.Megérti, hogy a pénzügyi kockázatokat mikor lehet megfelelőbben kezelni biztosítással vagy anélkül</p> <p>379.Tisztában van az alulbiztosítás kockázatával és a túlbiztosítás költségeivel</p> <p>Tisztában van a következőkkel:</p> <p>380.Azzal, hogy a biztosítás mikor jogi kötelezettség</p>	<p>384.Figyelembe veszi a biztosítás előnyeit a kockázatok azonosítását követően</p> <p>385.Megfelelő biztosítási termékeket használ</p> <p>386.Rendszeres időközönként ellenőrzi, hogy a megkötött biztosítás továbbra is megfelelő fedezetet nyújt-e</p> <p>387.Szükség esetén a megfelelő biztosítással igényel kártérítést</p>	

	<p>381. Azzal, hogy mely biztosítási termékeket milyen helyzetekre tervezték</p> <p>382. Az életbiztosítás és a nem-életbiztosítási termék közötti különbséggel</p> <p>383. Tudatában van annak, hogy a biztosítási ajánlatok és biztosítási díjak részben bizonyos személyes információkon alapulhatnak, amelyeket big data technológia és egyéb adatelemzések útján kezelnek</p>	<p>388. Lépéseket tesz annak érdekében, hogy biztosítást kössön az alacsony valószínűségű, magas költségű eseményekre</p> <p>389. Figyelembe veszi, hogy bizonyos cselekedetek és magatartások milyen hatást gyakorolnak a biztosítási fedezetre és a biztosítási díjakra (ideértve adott esetben a big data technológiák révén nyomon követett intézkedéseket is)</p>	
	<p>Digitális biztosítási szolgáltatás</p> <p>390. Tisztában van a digitális biztosítók létezésével és az általuk kínált új típusú biztosításokkal (például peer-to-peer, igény szerinti, használatalapú biztosítások stb.)</p> <p>391. Tudatában van annak, hogy a digitális biztosítók és az általuk kínált termékek másképpen működhetnek, mint a hagyományos biztosítók és termékek</p>		
	<p>Az éghajlattal kapcsolatos kockázatok elleni biztosítás</p> <p>392. Ismeri az éghajlattal kapcsolatos kockázatok elleni biztosítás módjait</p>	<p>393. Képes felmérni az éghajlattal kapcsolatos személyes kockázatokat, és adott esetben biztosítást kötni ezek ellen</p>	

	<p>Állami támogatás</p> <p>394. Tisztában van a pénzügyi nehézségekkel küzdő magánszemélyeknek vagy háztartásoknak nyújtott állami támogatással, és azzal, hogy ez milyen körülmények között vehető igénybe</p>		
<p>3.3. A kockázatok és a haszon kiegyensúlyozása</p>	<p>A kockázat és a haszon közötti kapcsolat</p> <p>395. Megérti a kockázat és a potenciális haszon közötti kapcsolatot, ami azt jelenti, hogy ha nagy az esély arra, hogy egy befektetés hasznot hozzon, akkor valószínűleg nagy az esély a pénz elvesztésére is</p> <p>396. Megérti a befektetések diverzifikálásának célját mint a kockázat csökkentésére irányuló stratégiát</p>	<p>397. Azonosítja a meghozandó döntéshez kapcsolódó lehetséges pénzügyi kockázatokat és hasznokat</p> <p>398. Összehasonlítja a különböző pénzügyi befektetések kockázatát és megtérülését</p> <p>399. A befektetési kockázat mérlegelésekor figyelembe veszi a tőkenövelés szükségességét, a pénzügyi biztonságot és a saját fenntarthatósági preferenciákat</p> <p>400. Mérlegeli annak kockázatát, ha a diszkrecionális kiadásokhoz hitelt vesz igénybe</p>	

	<p>A fenntarthatóság kockázatra és haszonra gyakorolt hatásai</p> <p>401. Megérti, hogy a fenntarthatósági tényezők és az éghajlatváltozással kapcsolatos kormányzati politikák hatással lehetnek a kockázat szintjére és a beruházások megtérülésére</p> <p>402. Tudatában van annak, hogy a környezeti, társadalmi vagy irányítási kockázatok kedvezőtlenül befolyásolhatják egy vállalat pénzügyi teljesítményét</p>		
--	--	--	--

4. A pénzügyi környezet

Témakör	Tudatosság, ismeret és megértés	Készségek és magatartás	Magabiztosság, motiváció és attitűdök
4.1. Szabályozás és fogyasztóvédelem	Fogyasztóvédelmi szabályozás		
	403. Megérti, hogy az EU-ban a fogyasztóvédelmi intézkedések egyenlő mértékben vonatkoznak a szabályozott vállalkozások által végzett pénzügyi műveletekre, függetlenül attól, hogy azokat digitálisan vagy fizikailag hajtják végre	409. Ellenőrzi, hogy a fizikai vagy digitális módon működő pénzügyi szolgáltatót az illetékes nemzeti hatóságok engedélyezték/nyilvántartásba vették/szabályozták-e ilyen szolgáltatás nyújtása céljából	413. Motivált a megfelelő és megbízható pénzügyi szolgáltatók kiválasztására
	404. Tudatában van annak, hogy a pénzügyi szolgáltatók kötelesek tisztességes bánásmódot tanúsítani a fogyasztókkal szemben, és gondoskodniuk kell arról, hogy a tájékoztatás világos és átlátható legyen	410. Elolvassa és ellenőrzi a termékinformációkat és a nyilvánosságra hozatali dokumentumokat, akkor is, ha azokat elektronikus úton bocsátják rendelkezésre	414. Motivált azon információk megismerésére, amelyeket a tanácsadók, a pénzügyi szolgáltatók és a vállalatok a jogszabályok alapján kötelesek megadni a pénzügyi fogyasztóknak
	405. Megérti az illetékes pénzügyi szabályozók és pénzügyi hatóságok szerepét	411. Ellenőrzi a szabályozást megsértő vagy a fogyasztókkal szemben tisztességtelenül eljáró pénzügyi szolgáltatókra vonatkozó információkat	
	406. Tisztában van azzal a lehetőséggel, hogy ellenőrizni lehet, hogy a szolgáltató rendelkezik-e az érintett illetékes nemzeti hatóságok engedélyével	412. Ellenőrzi a pénzügyi szabályozás és a fogyasztóvédelmi szabályok változásait és azok lehetséges hatásait	
	407. Tudatában van annak, hogy egyes pénzügyi termékeket és szolgáltatásokat nem lehet uniós vagy nemzeti szinten szabályozni és felügyelni		

	408.Megérti, hogy a fogyasztóvédelem egyes szempontjai azon alapulnak, hogy a fogyasztó tudomásul veszi a kapott tájékoztatást		
	<p>Panaszok</p> <p>415.Tisztában van a jogorvoslati mechanizmusok létezésével és szükség esetén az igénybevitelük módjával</p> <p>416.Tisztában van azzal, hogy léteznek peren kívüli vitarendezési mechanizmusok, beleértve az online alternatív vitarendezési eszközöket is, és azzal, hogy hogyan válassza ki a legmegfelelőbbet</p> <p>417.Ismeri a joghatósága alá tartozó illetékes szervet, akinél panaszt tehet a termékekkel és szolgáltatásokkal kapcsolatban, beleértve az online értékesített termékeket és szolgáltatásokat is</p>	418.Szükség esetén panaszt nyújt be a pénzügyi szolgáltató illetékes szervezeti egységéhez, második lépésben pedig az érintett külső szervhez	<p>419.Magabiztosan ítéli meg a pénzügyi szolgáltató által nyújtott szolgáltatás és védelem minőségét</p> <p>420.Készen áll arra, hogy jogorvoslatot kérjen, ha a dolgok rosszra fordulnak</p>
	<p>A személyes adatok védelme</p> <p>421.Megérti, hogy a pénzügyi szolgáltatások fogyasztói a <i>személyes adataik</i> tekintetében jogokat élveznek, és azok felett mérlegelési jogkörrel rendelkeznek</p> <p>422.Tisztában van az adatvédelemért felelős nemzeti hatóságok létezésével és pénzügyi környezetben betöltött szerepükkel</p>	<p>426.<i>Képes a személyes adatok online védelmére</i></p> <p>427.Értékeli a pénzügyi szolgáltatók <i>személyes adatokra</i> vonatkozó igényléseit annak eldöntése érdekében, hogy releváns-e az ilyen információk megadása</p>	430.Szükség esetén magabiztosan vonja vissza a <i>személyes adatokhoz</i> való hozzáférésre, azok felhasználására vagy tárolására vonatkozó, pénzügyi szolgáltatóknak és vállalatoknak megadott hozzájárulásokat

	<p>423. Tudatában van annak, hogy a pénzügyi dokumentumok online tárolása milyen biztonsági következményekkel jár a <i>személyes adatokra</i> nézve</p> <p>424. Megérti, hogy a pénzügyi szolgáltatók és a vállalatok személyes adatokat tárolhatnak az alábbi célokra:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Az ajánlatok személyre szabása az ügyfél tárolt profilja alapján, amelyet arra használnak fel, hogy következtetni tudjanak az ügyfél érzékenységére, termékpreferenciáira és releváns szokásaira (pl. telematikai biztosítással összefüggésben); – Az ügyfelek bizonyos releváns tevékenységeinek és szokásainak nyomon követése a szerződés időtartama alatt (pl. hiteltörlesztési előzmények, telematikai alapú vezetési szokások a gépjármű-biztosítással összefüggésben) <p>425. Megérti a <i>személyes adatok</i> (ideértve az azonosító számokat, a számlainformációkat vagy más azonosító adatokat, például lakcímet, születési dátumot vagy a kormány által kiadott számokat) megosztásának vagy közzétételének (pénzügyi) következményeit és kockázatait, akár digitálisan, akár más csatornákon keresztül történik</p>	<p>428. Megfelelően kezeli saját digitális lábnyomát a pénzügyi környezetben, amennyire lehetséges</p> <p>429. Elkerüli a saját <i>személyes adatait</i> érintő kockázatos magatartást pénzügyi környezetben</p>	
<p>4.2. Jogok és kötelezettségek</p>	<p>Fogyasztói jogok és kötelezettségek</p> <p>431. Ismeri a pénzügyi termék vagy szolgáltatás vásárlásakor fennálló jogokat és kötelezettségeket</p>	<p>436. Figyelembe veszi pénzügyi fogyasztóként az egyéni jogokat és kötelezettségeket</p>	<p>442. Értékeli a pénzügyi fogyasztók jogait</p>

	<p>432. Tisztában van az e-kereskedelemmel és az online tranzakciókkal kapcsolatos fogyasztói jogokkal, például az árak teljes körű közzétételével és a cserék/visszaküldések/visszatérítések feltételeivel</p> <p>433. Ismeri a nem engedélyezett vagy nem megfelelően teljesített kifizetés esetén fennálló jogait</p> <p>434. Ismeri és megérti azon fogyasztók jogait és kötelezettségeit, akik elmulasztják bizonyos számlák befizetését, beleértve az adókat és a közüzemi számlákat</p> <p>435. Ismeri az algoritmus által hozott döntés megtámadásához való jogot</p>	<p>437. A pénzügyi termékek kiválasztásakor elolvassa az „apró betűs részt”</p> <p>438. Adott esetben, vagy ha szerződés erre kötelezi, tájékoztatja a pénzügyi szolgáltatókat a körülmények változásáról</p> <p>439. Megtartja a nyilatkozatokat és szerződéseket, és rögzíti a pénzügyi szolgáltatók esetleges rossz bánásmódjával kapcsolatos beszélgetéseket és intézkedéseket</p> <p>440. Biztosítja, hogy a hitelezők tisztában legyenek minden olyan releváns tényezővel, amely hatással lehet a törlesztésre</p> <p>441. Szükség esetén segítségért folyamodik bizonyos számlák kifizetéséhez vagy elhalasztásához [amennyiben rendelkezésre áll]</p>	<p>443. Motivált a pénzügyi fogyasztóként őt megillető jogok megismerésére és gyakorlására</p>
<p>4.3. Pénzügyi oktatás, tájékoztatás és tanácsadás</p>	<p>Pénzügyi tájékoztatás</p> <p>444. Megérti, hogy különböző információforrások állnak rendelkezésre a pénzügyi termékekről és szolgáltatásokról</p> <p>445. Tudatában van annak, hogy használat előtt minden információforrást ellenőrizni kell</p>	<p>449. Lépéseket tesz annak érdekében, hogy tájékozott fogyasztó legyen, és ellenőrzi a pénzügyi információkat azok felhasználása előtt</p>	<p>453. Bízik abban a képességében, hogy felismeri a megbízható információforrásokat</p> <p>454. Magabiztosan keres pénzügyi információkat és kritikusan értékeli a megadott információkat</p>

	<p>446. Megérti, hogy a pénzügyi szolgáltatók és vállalatok által a termékeikkel és szolgáltatásaikkal kapcsolatban szolgáltatott információk lehetnek marketing információk vagy elfogult információk</p> <p>447. Tudatában van annak, hogy javítható a <i>pénzügyi jártasság</i> és a pénzügyi jóllét</p> <p>448. Tudja, hol talál megbízható információkat pénzügyi kérdésekben</p>	<p>450. Személyes stratégiákat dolgoz ki és eszközöket használ a pénzügyi jóllétet akadályozó tényezők minimalizálására</p> <p>451. A pénzügyi döntések meghozatalakor tájékoztatásra szolgáló eszközöket alkalmaz</p> <p>452. Megtalálja, megismeri és észben tartja a pénzügyekkel kapcsolatos fontos tényeket és információkat</p>	
	<p><i>Pénzügyi oktatás</i></p> <p>455. Tudja, hol részesülhet pénzügyi oktatásban</p> <p>456. Tudatában van annak, hogy előfordulhat, hogy a <i>pénzügyi oktatás</i> egyes forrásai nem <i>pártatlanok</i> és rejtett promóciós anyagokat tartalmazhatnak</p>	<p>457. Kifejleszti az egész életén át tartó tanulás szokását a <i>pénzügyi jártasság</i> és a pénzügyi jóllét valamennyi aspektusának javítása érdekében</p> <p>458. Olyan eszközöket használ, amelyek célja a <i>pénzügyi jártasság</i> fejlesztése és a pénzügyi döntéshozatal támogatása</p>	<p>459. Motivált a meglévő eszközök (pl. jelzőlogkalkulátor, költségvetés-kalkulátor stb.) használatára a pénzügyi döntéshozatal támogatása és saját pénzügyi magatartásának javítása érdekében</p> <p>460. Bízik abban a képességében, hogy felismeri a megbízható ismeretterjesztő forrásokat</p> <p>461. Magabiztosan adja át saját tudását a pénzügyekről [adott esetben]</p> <p>462. Magabiztosan alkalmazza a korábban levont tanulságokat az új pénzügyi döntések meghozatalakor</p>

	<p>Pénzügyi tanácsadás</p> <p>Tisztában van:</p> <p>463. Azzal, hogy pénzügyi tanácsadás kérhető a pénzügyi döntések meghozatalakor, és tudja, hogy a pénzügyi tanácsadás mikor lehet hasznos</p> <p>464. <i>A befektetési tanácsadás független és nem független forrásai közötti különbséggel (az uniós jogban meghatározottak szerint)</i></p> <p>465. <i>Azzal, hogy különböző források állnak rendelkezésre a pénzügyi tanácsadás igénybevételére</i></p> <p>466. <i>A digitális tanácsadási eszközök létezésével, beleértve az emberi és automatizált tanácsadást ötvöző automatizált és hibrid tanácsadási eszközöket</i></p> <p>467. <i>Azzal, hogy a tanácsadás nem mindig független</i></p> <p>468. <i>Tisztában van azzal, hogy a pénzügyi tanácsadók kötelesek megkérdezni az ügyfeleket fenntarthatósági preferenciáikról, mielőtt tanácsot adnának</i></p>	<p>469. <i>Szükség esetén a pénzügyi döntések meghozatalakor tájékoztatásra szolgáló eszközöket alkalmaz</i></p>	<p>470. <i>Bízik abban a képességében, hogy felismeri a megbízható tanácsadási forrásokat</i></p>
--	--	--	---

	<p>Pénzügyi kérdések megvitatása</p> <p>471. Tudatában van annak, hogy milyen előnyökkel jár a pénzügyekről a megbízható személyek széles körével való beszélgetés</p>	<p>472. Nyíltan és őszintén beszél megbízható személyekkel a pénzügyekről</p> <p>473. Megvitatja a releváns pénzügyi kérdéseket, amikor szakemberekkel beszél</p>	<p>474. Magabiztosan beszél másokkal a pénzügyekről</p> <p>475. A következtetések levonása előtt különböző ismeretekre támaszkodik</p>
<p>4.4. Pénzügyi termékek és szolgáltatások</p>	<p>Pénzügyi termékek és szolgáltatások jellemzői</p> <p>476. Ismeri a rendelkezésre álló pénzügyi termékek és szolgáltatások különböző típusait (beleértve a digitális úton nyújtott termékeket és szolgáltatásokat, valamint azokat, amelyek csak meghatározott régiókban vagy tagállamokban érhetők el)</p> <p>477. Tudja, mely jellemzők a legfontosabbak a pénzügyi termékek és szolgáltatások kiválasztásakor</p> <p>478. Tudja, hogy a pénzügyi szolgáltatások idővel változnak</p> <p>479. Tudja, hogy az egyén számára megfelelő pénzügyi termék vagy szolgáltatás számos személyes és a háztartással kapcsolatos tényezőtől függ, amelyek magukban foglalhatják a gazdasági, fenntarthatósági vagy kulturális preferenciákat</p>	<p>481. A különböző pénzügyi termékek vagy szolgáltatások, és azok jellemzőinek mérlegelésekor figyelembe veszi a személyes preferenciákat, a fenntarthatósági preferenciákra kiterjedően.</p> <p>482. Aktívan keres információkat a pénzügyi termék fontos jellemzőiről a kiválasztás során</p> <p>483. Összehasonlító eszközöket használ a pénzügyi termékek és szolgáltatások költségének és egyéb jellemzőinek értékelésére</p> <p>484. A vásárlás előtt ellenőrzi, hogy a pénzügyi termék biztosítékkal fedezett-e</p>	<p>489. Motivált arra, hogy rendszeresen újraértékelje a nyújtott szolgáltatással való elégedettséget, és adott esetben megváltoztatja a pénzügyi szolgáltatót</p> <p>490. Magabiztosan tesz fel kérdéseket a pénzügyi szolgáltatóknak a termékeikkel és szolgáltatásaikkal kapcsolatban</p> <p>491. Magabiztosan méri fel az adott pénzügyi szolgáltatóba fektethető bizalom szintjét</p> <p>492. Szükség esetén magabiztosan folytat tárgyalásokat a pénzügyi szolgáltatókkal</p>

	<p>480. Tisztában van azzal, hogy egyes pénzügyi termékeket és szolgáltatásokat meghatározott gazdasági, fenntarthatósági vagy kulturális preferenciáknak megfelelően alakítottak ki</p>	<p>485. Rendszeres időközönként újraértékeli a vásárolt pénzügyi termékek megfelelőségét</p> <p>486. Figyelembe veszi a pénzügyi termékek visszaváltásának lehetséges költségét a körülmények megváltozása esetén</p> <p>487. Magas színvonalú pénzügyi termékeket és szolgáltatásokat igényel</p> <p>488. Rossz szolgáltatás vagy versenyképtelen árak esetén szolgáltatót vált</p>	<p>493. Motivált arra, hogy betekintést nyerjen abba, hogy a pénzügyi szolgáltatók hogyan határozzák meg a fenntarthatóságot, és hogyan integrálják azt bizonyos kínált termékekbe és szolgáltatásokba</p>
	<p>Nem pénzügyi szervezetektől származó ajánlatok</p> <p>Tisztában van:</p> <p>494. Azzal, hogy egyes pénzügyi termékeket, például megtakarításokat, hiteleket, nyugdíjtermékeket vagy biztosításokat (a nemzeti körülményektől függően) nem pénzügyi szervezeteken, például munkáltatókon, üzleteken, vallási csoportokon, szabadidős klubokon és nem pénzügyi vállalatokon keresztül kínálhatnak</p> <p>495. A nem pénzügyi szervezetek által kínált pénzügyi termékek felhasználásának lehetséges kockázataival és szükség esetén ezek mérséklésének módjaival</p>	<p>496. Tudomásul veszi a nem pénzügyi szervezeteken keresztül kínált releváns pénzügyi termékeket és szolgáltatásokat, és megalapozott döntést hoz azok megfelelőségéről</p>	

	<p>Fenntarthatósági preferenciák</p> <p>497. Megbízható és szabályozott információk felhasználásával meg tudja határozni a fenntarthatósági preferenciáit</p>	<p>498. Képes elmagyarázni a pénzügyi termékekre vonatkozó saját preferenciáit (pl. kockázat vagy preferenciák tekintetében, beleértve a fenntarthatósági preferenciákat is)</p>	<p>499. Célja, hogy olyan pénzügyi termékeket és szolgáltatásokat válasszon, amelyek összhangban vannak a fenntarthatósági preferenciáival</p>
	<p>Fenntarthatósági címkék és szabványok</p> <p>500. Tisztában van a különböző fenntartható termékszabványok és -címkék létezésével és ismeri ezek jelentését</p> <p>501. Tudatában van annak, hogy az uniós jogban meghatározott normákon kívül az üzleti gyakorlatokban is szerepelhetnek olyan normák, amelyek igazodnak vagy nem igazodnak az uniós jogban meghatározott normákhoz</p> <p>502. Tisztában van azzal, hogy létezik a fenntartható gazdasági tevékenységekre vonatkozó uniós taxonómia</p>	<p>503. Megalapozott döntéseket hoz a fenntarthatósági preferenciáival összhangban, a pénzügyi termékekre vonatkozó megbízható szabványok és címkék alapján</p>	<p>504. Motivált a meglévő szabványok és címkék megismerésére és jelentésük megértésére</p>
	<p>Közzététel</p> <p>505. Tisztában van a vállalatokra, alapokra és más pénzügyi termékekre és szolgáltatásokra vonatkozó közzétételi követelményekkel, beleértve a fenntarthatósággal kapcsolatos közzétételi követelményeket is. Tudja, hol lehet hozzáférni ezekhez a közzétételi dokumentumokhoz</p>	<p>508. Képes egy adott pénzügyi termékkel kapcsolatban közzétett információk kutatására, beleértve a fenntarthatósági szempontokra vonatkozó információkat is</p>	<p>511. Magabiztosan kér további információkat, ha ez nem áll rendelkezésre azonnal</p>

	<p>506. Ismeri egy adott alap teljesítményének és fenntarthatósági teljesítőképességének nyomon követésére szolgáló információforrásokat</p> <p>507. Megérti a vállalatokra, alapokra és más pénzügyi termékekre és szolgáltatásokra vonatkozó közzétételi dokumentumokat, beleértve a fenntarthatósággal kapcsolatos közzétételi dokumentumokat is</p>	<p>509. Képes megalapozott döntéseket hozni a kockázati profiljával, fenntarthatósági preferenciáival és egyéb preferenciáival összhangban, egy adott alapra, vállalatra, vagy pénzügyi termékre vagy szolgáltatásra vonatkozó közzétételi információk alapján</p> <p>510. Felelősségre vonja az alapokat a kötelezettségvállalásaikért, például azáltal, hogy a részvényesek éves közgyűlésén ellenőrzi a szavazási jegyzőkönyveiket</p>	
<p>4.5. Visszaélések és csalás</p>	<p>Visszaélések és csalások</p> <p>512. Ismeri a pénzügyi visszaélések és csalások kockázatait a pénzügyi szolgáltatások kiválasztása és használata, valamint a pénzügyi tranzakciók során</p> <p>513. Tisztában van a csalárd befektetési rendszerek létezésével</p> <p>514. Tudja, hogyan kell észrevenni annak jeleit, ha valami vagy valaki nem tisztességes</p> <p>515. Tudja, hol kaphat információt a visszaélésekkel és csalásokkal kapcsolatos riasztásokról és figyelmeztetésekről</p> <p>516. Tudja, hogy melyik hatóságnak kell jelenteni a visszaéléseket és a csalárd magatartást</p>	<p>517. Folyamatosan tájékozódik az új visszaélésekről és csalási technikákról/rendszerekről</p> <p>518. Erőfeszítéseket tesz annak érdekében, hogy ellenőrizze a kommunikációt, az ajánlatokat és az ajánlásokat, és mérlegelje, hogy valódiak-e</p> <p>519. Csak a pénzügyi intézmények ellenőrzött képviselőivel konzultál</p>	<p>520. Magabiztosan kérdőjelezi meg a kommunikációt, az ajánlatokat és az ajánlásokat, ha azok csalárdnak tűnnek</p> <p>521. Az online pénzügyi tranzakciók végrehajtása során körültekintően jár el annak érdekében, hogy ne váljon csalás áldozatává</p> <p>522. Magabiztosan teszi meg a szükséges lépéseket, amikor gyanús információkérésekkel vagy intézkedésekkel szembesül (bankkártya blokkolása, a hatóságok tájékoztatása stb.)</p>

			523. Motivált annak megtanulására, hogy hogyan lehet felismerni és elkerülni visszaéléseket és csalásokat
	Zöldrefestés		
	524. Megérti a <i>zöldrefestés</i> fogalmát és annak következményeit	525. Kiigazítja a befektetési döntéseket, amikor tudomást szerez a <i>zöldrefestés</i> eseteiről	
	Személyes adatokkal kapcsolatos visszaélések és csalások Megérti: 526. A <i>személyes adatok</i> , a pénzügyi információk és a biztonsági információk (beleértve a jelszavakat és a PIN-kódokat) biztonságos helyen tartásának fontosságát 527. Tisztában van a digitalizációból eredő kockázatokkal, például a személyes pénzügyi adatokkal való visszaéléssel, a kiberbűnözéssel, az adathalászattal, a pharming jelenséggel (eltérítéssel adathalászat) és a hackertámadásokkal 528. Megérti, hogyan működnek az online/digitális visszaélések és csalások, mint például az adathalászat és a pharming 529. Megérti az online személyazonosság-lopás fogalmát és következményeit	531. Gyakorlati lépéseket tesz annak érdekében, hogy minden <i>személyes adatot</i> , pénzügyi információt, jelszót és PIN-kódot biztonságosan tároljon 532. Nem fizet a zsarolóvírusok által blokkolt termékek vagy fiókok feloldásáért	

	530. Tisztában van azzal, hogy mind az online, mind a személyes fizetések esetében léteznek ügyfél-hitelesítési/engedélyezési eljárások a csalás elleni védelem érdekében		
	<p>Visszaélések és csalások bejelentése</p> <p>533. Tudja, kinek jelentse a feltételezett visszaéléseket és csalásokat</p> <p>534. Azonosítja a bejelentett visszaélésekkel és csalásokkal kapcsolatos információk rendelkezésre álló forrásait</p>	535. Bejelenti a lehetséges visszaéléseket és csalásokat az illetékes szerveknek, még akkor is, ha személyesen nem ő az áldozat	<p>536. Magabiztosan azonosítja azokat a pénzügyi helyzeteket, amelyek esetében valószínűsíthető a visszaélés vagy csalás, és intézkedéseket tesz annak érdekében, hogy ne váljon visszaélés vagy csalás áldozatává</p> <p>537. Magabiztosan azonosítja a gyanús helyzeteket, és jelezni tudja, hogy visszaélés vagy csalás történt</p>
4.6. Adók és közkiadások	<p>Adók és adóügyi megítélések</p> <p>538. Megérti, hogy miért szedik be az adókat és hogyan használják fel őket</p> <p>539. Megérti, mi történhet, ha nem fizet adót</p> <p>540. Tudja, hogyan kell ellenőrizni az adókötelezettségeket</p>	<p>545. Megfelelő módon fizeti az adókat és/vagy adó-visszatérítést igényel</p> <p>546. Figyelemmel kíséri a személyes kötelezettségeket és jogokat az adópolitikák fényében</p>	550. Elfogadja, hogy fontos megfizetni a fizetendő adókat

	<p>541. Adott esetben tisztában van a halasztott adókötelezettségek létezésével</p> <p>542. Ismeri az alapvető adók, például a jövedelemadó és a termékadó aktuális szintjét</p> <p>543. Tisztában van a különböző igénybe vett pénzügyi termékek, például jelzálogok, nyugdíjtermékek vagy megtakarítások különböző adóügyi megítélésével</p> <p>544. Tisztában van azzal a lehetőséggel, hogy (egyres) adóügyeket online lehet intézni</p>	<p>547. Szem előtt tartja az összes adókötelezettséget a költségvetés-tervezés és a hosszabb távú pénzügyi tervek elkészítése során</p> <p>548. A pénzügyi termékek kiválasztásakor figyelembe veszi az adóügyi megítélést</p> <p>549. Képes igénybe venni az adóhatóságok által kínált online szolgáltatást adóügyek kezelésére</p>	
4.7. Külső hatások	<p>Külső hatások</p> <p>551. Megérti, hogy a gazdasági tényezők, például a recesszió vagy a magas infláció, valamint más tényezők (például az éghajlattal, a környezettel vagy a világjárványokkal kapcsolatosak) hogyan befolyásolhatják a személyes pénzügyi helyzet szempontjait, beleértve a vagyont is</p>	<p>552. Követi a személyes pénzügyi biztonságot vagy jóllétet befolyásoló eseményekről szóló híreket</p>	<p>553. A külső tényezők fényében szükség szerint magabiztosan módosítja a pénzügyi terveket</p>
	<p>A személyes pénzügyekre gyakorolt makrogazdasági hatás</p> <p>554. Tisztában van azzal, hogy az állami juttatásokra, a kamatlábakra, a nyugdíjreformokra vagy a foglalkoztatási jogszabályokra vonatkozó szakpolitikák módosítása hatással lehet a személyes pénzügyi döntésekre és tervekre</p>	<p>556. Szükség esetén a külső tényezők hatásának értékelése alapján módosítja a pénzügyi terveket</p>	

	555. Ismeri a gazdasági és pénzügyi rendszerre hatást gyakorló főbb szerveket	557. Meghatározza a pénzügyi eszközök közép- és hosszú távú tényezőikkel és kockázatokkal (beleértve az éghajlattal kapcsolatos kockázatokat) szembeni ellenálló képességét biztosító stratégiákat	
	Reklámtevékenység 558. Felismeri, hogy a marketing tevékenységek, az információk bemutatása, a média, az egymásra gyakorolt nyomás és a közösségi média hatással lehetnek a személyes pénzügyi döntésekre 559. Megérti, hogy az online hirdetések testreszabhatók 560. Tisztában van a reklám szerepével bizonyos típusú termékek vagy szolgáltatások népszerűsítésében, valamint a személyes digitális lábnyomnak az online megjelenített reklám típusára gyakorolt hatásával	561. Stratégiákat dolgoz ki a marketing tevékenységek nem szándékolt következményeinek, az információk elfogult bemutatásának és a személyes pénzügyi döntésekre gyakorolt társadalmi nyomásnak a minimalizálása érdekében 562. Lépéseket tesz annak érdekében, hogy objektív döntéseket hozzon a reklámozott pénzügyi termék vagy szolgáltatás értékéről	563. Motivált arra, hogy lépéseket tegyen a félrevezető reklámok esetében
	A személyes pénzügyi döntések szélesebb körű fenntarthatósági hatása 564. Megérti, hogy az egyéni gazdasági döntések hatással vannak a gazdaság, a közösségek és általában a társadalom fenntarthatóságára. Megérti, hogy a hatás a megvásárolt termék vagy szolgáltatás fenntarthatóságának szintjétől függően eltérő		